

Les 11 – Antwoorden

Opdracht: Vertaal, plaats waar nodig uitspraaktekens, geef de uitspraak.

Hij drinkt sinaasappelsap	הוא שותה מיץ תפוזים	hoe shotèh mits tápoeziem
Ik eet bruin brood met een hardgekookt ei	אני אוכל (אוכלת) לחם שחור עם ביצה קשה	ani ochel (ochèlèt) lèchèm sháchor im betzáh qásháh
Wij (m) drinken melk	אנחנו שותים חלב	anachnoe shotiem cháláv
Wij (v) drinken thee	אנחנו שותות תה	anachnoe shotot teh
Zij eet wittebrood	היא אוכלת לחם לבן	hie ochèlèt lèchèm láván
Ik (m) drink koffie met melk met suiker	אנא שותה קפה הפוך עם סוכר	anie shotèh qáfèh háfoech im soekár
of	אנא שותה קפה אמ חלב ועם סוכר	anie shotèh qáfèh im cháláv w ^e im soekár
לחם שחור עם ריבה	לèchèm sháchor im ribáh	Bruin brood met jam
הוא ביצה רכה	הוא betzáh rakáh	Hij [is een] zacht gekookt ei
את אוכלת גבינה	at ochèlèt g ^e vienáh	Jij (v) eet kaas
היא שותה קפה שחור	hie shotáh qáfèh sháchor	Zij drinkt zwarte koffie
	(shotèh of shotáh? היא is vrouwelijk, dus shotáh)	

Les 12 – Cijfers 2 – Dagen en Rangtelwoorden

Alleen de eerste tien rangtelwoorden hebben een eigen vorm. Daar boven worden de hoofdtelwoorden gebruikt, geplaatst voor of na het getelde. De rangtelwoorden vanaf 10, die met ה beginnen, zijn in onbruik geraakt. In data gebruikt men meestal de hoofdtelwoorden, b.v. באחד להודש, b^e **èchad** lachodèsh op de eerste van de maand. De rangtelwoorden zijn afgeleid van de hoofdtelwoorden door:

- tussen de tweede en derde stamletter meestal een i-klank in te voegen,
- de mannelijke uitgang י {ie} of de vrouwelijke uitgang ית {iet} toe te voegen.

		Mannelijk		Vrouwelijk	
אחד	1 ^e	ראשון	rishon	ראשונה	rishonáh
<i>Dit rangtelwoord is afgeleid van ראש rosh, dat 'hoofd' of 'belangrijkste' betekent.</i>					
שנים	2 ^e	שני	shenie	שנית	sheniet
שלושה	3 ^e	שלישי	sh ^e lishie	שלישית	sh ^e lishiet
ארבעה	4 ^e	רביעי	revi ^e	רביעית	revi ^e iet
<i>De א van ארבעה is niet oorspronkelijk; hij is later voorgevoegd vanwege de uitspraak</i>					
חמשה	5 ^e	חמישי	ch ^a mishie	חמישית	ch ^a mishiet
ששה	6 ^e	ששי, שישי	shishie	ששית, שישית	shishiet
שבעה	7 ^e	שביעי	sh ^e vi ^e	שביעית	sh ^e vi ^e iet
שמונה	8 ^e	שמיני	sh ^e minie	שמינית	sh ^e miniet
תשעה	9 ^e	תשיעי	t ^e shi ^e	תשיעית	t ^e shi ^e iet
עשרה	10 ^e	עשרי	asirie	עשירית	asiriet

Voor de rangtelwoorden geldt, dat het bijvoeglijke naamwoorden zijn, die in geslacht en aantal overeen komen met het zelfstandig naamwoord, en er op volgen.

De dagen van de week

Van de dagen van de week heeft er slechts één een eigen naam, de Shabbat.

De andere dagen kunnen op twee manieren worden aangegeven, met een rangtelwoord, en met de eerste zes letters van het alfabet, die immers een getalwaarde hebben (zie les 1 en 16).

1	Zondag	יום ראשון	yom rishon	of	יום א'	yom alef
2	Maandag	יום שני	yom shenie	of	יום ב'	yom beth
3	Dinsdag	יום שלישי	yom sh ^e lishie	of	יום ג'	yom gimel
4	Woensdag	יום רביעי	yom revi ^e	of	יום ד'	yom daleth
5	Donderdag	יום חמישי	yom ch ^a mishie	of	יום ה'	yom he
6	Vrijdag	יום ששי	yom shishie	of	יום ו'	yom waw
7	Zaterdag	שבת	shabbát	<i>Deze naam is afgeleid van het werkwoord שבת shávat, dat staken of rusten betekent, want God stopte met werken.</i>		

De aanwezigheid van een Joodse gemeenschap heeft zijn sporen nagelaten in het Italiaans en Spaans, waar men de zaterdag sabato resp. sabado noemt.

Woordenschat

Dag	יום	yom (m)	ימים yamiam
Dagelijks, dag aan dag	יום יום	yom yom	
De dag, deze dag, vandaag	היום	hayom	
Op de dag	ביום	bayom	
Feestdag ('goede dag')	יום טוב	yom tov	ימים טובים yamiam toviem Zie les 19.
Overdag; dagelijks	יומם	yomám	
Op een dag	יום אחד	yom èchad	
Morgen (de volgende dag)	מחר	máchár (bw)	
Gisteren	אתמול	ètmol (m)	
Ochtend	בוקר, בוקר	boqèr (m)	בקררים b ^e qariem
Goede morgen!	בוקר טוב	boqèr tov!	
Noen (12 uur)	צהריים of צהריים	tzoh ^o rayiem (m)	(Let op de uitspraak!)
(na)Middag	אחר הצהריים	achar hatzoh ^o rayiem	
Avond	ערב	èrèv (m)	ערבים ^a raviem
Vanavond	הערב	há'èrèv	
Nacht	לילה	layláh (m!)	לילות lelot
Week; zeven weken of jaren	שבוע	shávoe'a (m!)	שבועות shávoe'ot
<i>Deze naam kan zijn afgeleid van het werkwoord שוב {shoev} Omkeren, en van שבע shèva 7</i>			
Twee weken	שבועים	sh ^e voe'ayiem	Duale vorm, zie les 11.
Wekelijks	שבועי	shávoe'ie (bn)	
Rust	מנוחה	m ^e noecháh (v)	
Arbeider, personeel	עובד	oved (m)	עובדים ovdiem
Werken	עבד	ávad (ww)	
Eeuwigheid; wereld	עולם	olám (v!)	עולמות olámot of עולמים olámiam
Iedereen, allemaal	כולם, כולם	koelám	

Opdracht 1: Beluister op Youtube (https://www.youtube.com/watch?=d_DAv9SPyDo4 of <https://www.youtube.com/watch?v=Glw4nqDLWu0>) het kinderliedje Hayom yom shishie, zet de uitspraak en voor zover het lukt de vertaling achter de tekst. Herhalingen zijn weggelaten.

היום יום ששי .....

מחר שבת .....

שבת מנוחה .....

היום כולם עובדים .....

מחר שבת .....

שבת מנוחה .....

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak. Benut zo nodig [Les_25](#), woordenlijst t/m les 24.

Woensdag is een feestdag .....

Goede nacht! (welterusten) .....

Zeven nachten .....

Deze avonden .....

Vandaag is het maandag .....

De vierde boom .....

De zevende koe .....

Deze derde ochtend .....

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph. De Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; Hebrew Online, www.seeklyrics.com. Deze Introductiecursus Hebreeuws behoort bij de [Israël-weekbrief](#) en kan als [PDF-document](#) worden afgedrukt.